

La voluntat de poder

Friedrich Nietzsche, un dels primers defensors de la unitat europea, va introduir el concepte del *Übermensch*, una figura heroica les preocupacions de la qual s'elevaven per sobre de les dels éssers ordinaris. Al Parlament Europeu, llar d'un bon nombre de polítics fracassats i de segona fila, no hi abunden aquests espècimens, però encarna perfectament una altra de les idees del filòsof: la voluntat de poder.

Armat amb l'argument superficialment atractiu que és l'única institució europea que respon directament davant dels votants, el parlament ha acumulat poders durant les últimes dècades. Com un nen que rep dolços, cada benefici que obté l'esperona a demanar-ne més. Des de les primeres eleccions europees, el 1979, el parlament ha guanyat el dret de veto dels nomenaments de la Comissió Europea (el braç executiu de la UE que es remodela cada cinc anys), ha obtingut els drets d'aprovació de la gran majoria de la legislació de la UE, i ha augmentat, arran de l'ampliació de la UE amb països de l'Europa Central i de l'Est, a 751 membres, fet que el converteix en una de les cambres parlamentàries més grans d'Europa. Les seves agrupacions polítiques poden ser difícils de manejar i les seves prioritats poden semblar estranyes, però ja no és l'aneguet lleig d'Europa.

Gran part de la tasca legislativa del parlament és avorrida, tècnica i només d'interès per als grups de pressió. Cada cinc anys, però, interroga les persones nominades per a les posicions de la Comissió Europea, i aprofita aquesta oportunitat. Aquest any no és una excepció: entre aquesta setmana i la propera els 27 comissaris candidats (un de cada membre de la UE, el president no ha de passar per l'entrevista) s'enfronten a interrogatoris exhaustius de tres hores sobre els seus àmbits d'actuació respectius per part dels diputats, alguns d'ells ben informats, i d'altres simplement esforçant-se per destacar davant la premsa o els seus col·legues. En anys anteriors, el parlament ha utilitzat l'amenaça d'un veto per forçar els presidents de la Comissió a rebutjar aquells candidats que troba inapropiats o incompe-

El Parlament Europeu vol que sàpigues que importa.

The
Economist

tents. Podria tornar-ho a fer aquest cop: després de no poder convèncer la primera vegada, alguns comissaris hauran de tornar per a una segona audiència.

Però, passi el que passi aquest mes, el parlament ja ha deixat la seva empremta gràcies a una hàbil maniobra executada pels grups polítics més grans fa mesos. Abans de les eleccions europees de maig, els líders dels grups van proposar els *Spitzenkandidaten*, els candidats a la presidència de la Comissió Europea, potser la feina més important de la UE. Alguns caps de govern, entre ells David Cameron i Angela Merkel, ho van veure com una presa de poder inapropiada. En anys anteriors s'havien posat d'acord entre ells mateixos. Però les seves objeccions van ser ignorades: al maig, el Partit Popular Europeu (PPE), de centre-dreta, va guanyar la majoria d'escons, i el seu *Spitzenkandidat*, Jean-Claude Juncker, va prendre el càrrec. Pocs pensen que fos un cas aïllat. Alguns parlamentaris parlen de "la nostra comissió".

Els *Spitzenkandidaten*, diuen alguns parlamentaris, són una resposta als crítics que es queixen que no hi ha electorat europeu, però sí 28 electorats nacionals. Aquesta vegada, els votants de tot el continent van poder sospesar els mèrits polítics de diversos candidats i, indirectament, votar pels que preferien. Manfred Weber, president del PPE, diu que també ha detectat l'aparició de debats paneuropeus per primera vegada: en un acord de lliure comerç proposat amb els Estats Units i en la retallada pressupostària a la zona euro. Un altre alt parlamentari diu que la participació sense precedents dels membres de la UE en els afers dels altres després de la crisi de l'euro està ajudant a crear un *demos* europeu, encara pitjor del que alguns haurien esperat.

Tot això segurament és una exageració: els sondejos van evidenciar que els *Spitzenkandidaten* motivaven només el 12% dels votants d'Alemanya i Àustria, i encara menys els dels altres països. Els debats televisius entre els candidats eren temes ensopits. Per als diputats i d'altres persones, però, això només és el començament: quant de temps, diuen, van trigar les institucions federals dels Estats Units a instal·lar-se? I per què aturar-nos aquí? A mesura que el poder del parlament creix, les seves agrupacions polítiques exerceixen un control més gran sobre els seus membres, igual que en les legislatures nacionals.

Però no tothom ho veu així. Amb la mateixa constància que ha ampliat les seves competències, el Parlament Europeu ha perdut vots. La participació en les eleccions europees ha disminuït del 62% el 1979 a només el 43% aquest any (encara que això és una mica més que en les eleccions al congrés nord-americà). Alguns grups malhumorats que s'oposen a tota la qüestió, com el Partit per la Independència del Regne Unit o el Front Nacional francès prosperen i, aquest any, partits *antiestablishment* de diversos colors han guanyat al voltant d'un terç dels escons del parlament.

És irònic. Els euroescèptics tendeixen a deixar les tasques elementals del comitè i la legislació als de dins. I des del maig, l'aritmètica parlamentària fa que els dos grups més grans —el PPE i el Partit dels Socialistes Europeus, de centre-esquerra— treballin junts en una gran coalició. Aquesta és la UE *vintage*: un rampell de mal humor dels votants condueix a un enfortiment de l'*statu quo*.

Però això importa? Les grans decisions sobre política exterior, governança econòmica i d'altres qüestions encara són tractades en les reunions dels caps de govern com el Consell Europeu; les preocupacions que més importen als votants, les adrecen els governs nacionals. Però la influència del parlament es farà sentir més enllà de les bombolles de Brussel·les o Estrasburg. Anys a venir tindrà un paper crucial en els debats sobre el comerç, l'economia digital i la política energètica. I abraçant la comissió de prop ja ha ajudat Juncker a donar forma a les seves prioritats. No és ben bé un *Überparlament*, però ho intenta.

Traducció de Paula Armas Antolín